MAR 23 1919
...ND'S LIBRARY

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.

Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori: 2657 S. Lawndale av.

Office of publication: 2657 So. Lawndale ave. Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XII. Cena lista je $4.00 Entered as second-class matter January 28, 1919, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. CHICAGO, ILL., pondeljek, 24. marca (March 24) 1919. Subscription $4.00 Yearly ŠTEV.—NUMBER 70.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act o Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

OGRSKA NEPOVEDALA VOJNO ENTENTI. FRANCOSKE ČETE V ODESI REBELIRALE.

Ententa hoče potlačiti ogrske boljševike; v Sibiriji grozi nova revolucija. Poročila o pripravah za Rusko ofenzivo. Robins priporoča pripoznanje sovjetske vlade.

RUSKE BOLJŠEVIŠKE ČETE NA POTI NA OGRSKO.

Berlin, 24. marca. — Ogrski komunisti so razorožili ententne čete, katere so zasedle Budapest, tako poroča dunajski korespondenčni urad.

Dunaj, 23. marca. — Ogrska vlada je danes izdala proklamacijo, da se nahaja vojno stanje med Ogrsko in entento radi okupacije Ogrske po ententnih četah.

Karolyev kabinet je bil odstavljen in imenovana je nova koalicijska vlada, katera se je pridružila Rusiji, katere čete so na poti na Ogrsko.

Po zadnjih vesteh, katere so dobili v Budapešte, imajo komunisti in radikalni socijalisti vso moč v rokah.

Zavezniškim četam poveljuje general Bertnelot in ima samo 2000 francoskih vojakov.

Revolta českih vojakov.

London, 23. marca. — Boljševizem se rapidno širi po celi Češkoslovaški. Več polkov se je uprlo in se pridružilo boljševiškim četam, katere se nahajajo na Ogrskem.

Zadnje brzojavke se glase, da je češkoslovaška izdala poveljе za splošno mobilizacijo.

Poročevalec berlinskega "Lokal Anzeiger" poroča, da šteje ogrska armada nad 70,000 mož, katero je organiziral major Gieorgey. Novo vlado podpira vse ljudstvo.

Copenhagen, 23. marca. — Za predsednika nove ogrske vlade je bil izvoljen Aleksander Garbai. Bela Kun tajnika zunanjih zadev in Joseph Rogany za vojnega ministra.

Kun je poslal brzojavko Leninu, v kateri ga prosi pomoči zoper entento.

Nadaljna poročila se glase, da ruska armada že na poti in da bo v Budapešti najkasneje v 14 dneh.

London, 23. marca. — "Exchange Telegraph" je prejel brzojavko z Dunaja čez Kodanj, da so za francoske čete zadnji teden okupirali vsi del Ogrske izvzemši Budapešte in bližnjih okrožij. Na nemškoavstrijskem je, preprečiti boljševiško revolucijo.

Kodanj, 23. marca. — Iz Budapešte poročajo, da je množica demonstrantov napadla včeraj pošto in druge zgradbe ter razdejala Honvedske spomenike. Ekstremni socijalisti namerava proklamirati sovjetsko republiko.

Pariz, 23. marca. — Semkaj je prišlo porocilo, da sta se v Odesi upuntala dva francoska polka, ko sta dobila povelje, da napadeta boljševike. Francoske cete so poslale delegacijo k svojim častnikom z izjavo, da so pripravljene bojevati se za Francijo, nocejo se bojevati v Rusiji napram svojim bratom. Častniki so opozorili vojake, da njihovo početje je upor, ki se lahko kaznuje s smrtjo, toda vojaki so odgovorili, da vedo to, ali svojih zaključkov ne more jo spremeniti. Do zdaj se ni bil noben vojak aretiran ali ustreljen.

London, 23. marca. — Poročilo iz Stockholma Moscow. Vojna brzojavka v jazu Rusije z uspehom [illegible] rdeče armade je vrgla [illegible] čete do Kar[illegible] je potrdilo [illegible] Odesa je [illegible] boljševiki [illegible] Dejstvo [illegible] Rdeči armadi [illegible] boljševiki [illegible] rdeče armade [illegible] sovjeti v mestih in vaseh.

Posledica boljševiške kampanje v Ukrajini je, da so zdaj odprte žitne zaloge za stradajoco Rusijo in Rumunska ter Ogrska sta izpostavljeni invaziji. Ukrajinci, ki so se bojevali s Poljaki v Galiciji in vzeli Lvov, se bodo morda združili s poljskimi četami proti boljševikom.

Ni več mogoče utajiti dejstva, da je rdeča Rusija postala mogočna sila, ki dela velike skrbi zavezникom. Boljševiki vodijo ofenzive na jugu in severu in niso okupirali le Ukraine, temveč tudi del Estonije, Litve, Letonije in Rutenije. Njihova armada je vsak dan mnenejša in bolj preskrbljena. V okrožju Donca imajo dovolj premoga, v Ural imajo železo in velike Putilove municijske tovarne proizvajajo strelivo noč in dan. Poroča se, da boljševiški generalni štab pripravlja za splošno ofenzivo proti Finski, Besarabiji in vzhodni Prusiji.

"Journal de Geneve", ki opisuje položaj [illegible] piše: "Smejali smo se [illegible] nekij lani dejal v Brest[illegible] u, da bo povzročil revolt [illegible] Nemčiji. Zinovijev zdaj pe[illegible] a bomo kmalu videli rdeco g[illegible] v glavnih mestih zapadnih držav. Ali se naj še smejemo?"

London, 23. marca. — Iz Pariza poročajo, da je general Franchet D'Esperey, vrhovni poveljnik zavezniške armade na Balkanu, odšel v Odesso. Francozi so se v Odesi, toda če jo bodo morali izpraznити, bodo držali Sebastopol.

Brezžično poročilo sovjetske vlade, datirano dne 20. marca v Katkovu, se glasi: "Naše čete so včeraj napadle francoske in grške oddelke na postaji Berezonka in jih vrgle proti Odesi. Francozi in Grki so izgubili 500 mož, mi pa 200."

Pariz, 23. marca. — "Matin" je objavil vest iz Curiha, da estonske in letske čete ugrožajo Petrograd in da je Trockij pozval vse moške do 16. leta pod orožje za obrambo mesta.

Vladivostok, 19. marca. — Po vsej Sibiriji narašča nezadovoljnost in nemir in zavezniki cutijo, da bo v kratkem narejen poskus revolucije.

Monarhistične stranke, ki so na kormilu vlade, nastopajo zelo brutalno proti vstajajočim masam vsled česar je položaj še slabši.

Omsk, 19. marca. — Sibirske čete so potisnile boljševike v okolici Perma na 30 milj dolgi cesti in so okupirale Osipinsk.

New York, 23. marca. — Colonel Raymond Robins, prejšnji šef misije ameriškega Rdečega križa, je dejal v intervjuju, da bo v kakšnem mesecu dobro, ako bi morala ameriška vlada priporočati pripoznanje sovjetske Rusije, ker [illegible] Rdeči je dejal, da zdaj [illegible] Kolčak [illegible] Rdeči [illegible] Robins je [illegible] Ameriko vsled [illegible] Dejal je, da [illegible] Rusiji [illegible] Lenin [illegible] Robins [illegible] ne predlaga.

Nova boljševiška ofenziva na severu

[illegible]

RUSIJA ŽELI STOPITI V TRGOVSKO ZVEZO Z AMERIKO.

New York, N. Y. — I. C. A. K. Maxim Litvinov, ameriški zastopnik Demokratičnih republik, je izročil v Moskvi, je podal ci prve korake za sklenitev Rusije in Združenih držav. Naznanil se, da je ruska sovjetska vlada pripravljena poslati [illegible] $200,000,000 zlata na ameriških in evropejških bankah za nakup potrebščin v Združenih državah.

M. Martens je izjavil, da je i neuradni oficijelnim zastopnikom sovjetske vlade. Dejal je, da je poslal v Washington poročilo o razmerah v Rusiji in želja sovjetske vlade, da nastanejo normalne razmere med Rusijo in Združenimi državami.

Po izjavi Martensa je on pooblaščen, da izjavi, da sovjetska vlada želi, da prenehajo sovražnosti v Rusiji in da se napravi sporazum z Ameriko za mirno odhod ameriških čet iz Rusije. Sovjetska vlada je pri volji odpreti vrata tujim državljanom, da mirno izvajajo svoj poklic.

"Preiskava bo zanesljivo dokazala, da se v Rusiji naseli blagostan, ce zavezniki prenehajo s sedanjo politiko vmešavanja v ruski sovjet," je rekel Martens.

Dodal je, da njegova vlada namerava kupiti v tej deželi veliko produktov, železniški materijal, poljedelske stroje, tovarniške stroje, mast, konzervirano meso, pisalne stroje, avtomobile, tovorne avtomobile, kemikalije, medicino, zdravniške instrumente itd.

Ukrajinci so vzeli Lvov.

Varšava. — Ukrajinske čete, ki so oblegale Lvov v Galiciji, so po petdnevni bitki vzele mesto in pognale Poljake proti zapadu.

Kriza v nemški vladi.

Amsterdam. — Po poročilih iz Berlina se tam govori, da je Scheidemannov kabinet na robu padca. Neodvisni socialisti kažejo vedno več nasprotstva Ebertovi vladi in javno tajnost je ze, da se vedno bolj nagibljejo na stran spartakovcev. Vodilni neodvisni socialisti ne taje tega in odkrito izjavljajo, da njihov cilj je proletarska diktatura, vlada delavskih in vojaških svetov in sovjetska republika kakor v Rusiji. Ebert pravi, je Hugo Haase za to, da ostane tudi parlament toda pod vodstvom odločno sovjetov.

Bivši pruski minister Strobel je v pruski zbornici zadnji teden formalno obtožil neodvisne socialiste, da so v zvezi z ruskimi boljševiki. Demonstracije poslanec Riedel je dejal, da zdaj de[illegible] sporta [illegible] Berlin. Kutisker [illegible] Karlo[illegible] [illegible] Berlin [illegible] gonu [illegible]

Medtem [illegible] vlada da [illegible] med [illegible] in narodom.

Nemčija ne pošlje delegatov v Pariz?

Berlin, [illegible] da [illegible] delegate [illegible] Versailles [illegible] Nemčija [illegible] Versailles [illegible] Nemčija [illegible] Versailles [illegible] Nemčija

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Canada $4.00 na leto, $2.00 za pol leta in $1.00 za tri mesece; Chicago $5.50 na leto, $2.75 za pol leta, $1.40 za tri mesece, in za inozemstvo $7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada $4 per year; Chicago $5.50, and foreign countries $7.00 per year.

31

Datum v oklepanju n. pr. (March 15-19) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

ŠESTURNI DELAVNIK.

Priporočilo Frank J. Hayesa, predsednika rudarske organizacije U. M. W. of A., je nemilo dirnilo nekatere privatne interese. Listi, ki zastopajo te interese, so takoj prinesli zofistične razprave o tej novi zahtevi organiziranih rudarjev. Naravnost se ne upajo reči, da je zahteva pretirana, zatorej skušajo na zvijačen način dokazati, da se ne more dovoliti šesturnega delavnika rudarjem, če se ne dovoli vsem industrijalnim delavcem, ker so rudarji le eno kolo v velikem industrijalnim obratu.

Rudarji sploh ne zahtevajo, da podjetniki ne smejo priznati šesturnega delavnika tudi drugim industrijalnim delavcem. Ne, kaj takega rudarji ne zahtevajo, ampak veselili se bodo iz srca, če podjetniki drugim delavcem priznajo šesturni delavnik kar sami od sebe, ker se delavcem ne bo treba zanj bojevati.

Neresnična je trditev, da se lahko uvede šesturni delavnik za rudarje le tedaj, če se uvede za vse delavce. Pred tridesetimi leti so podjetniki prihajali z ravnotakimi izgovori, ko so delavci zahtevali osemurni delavnik, ki še danes ni uveden v vseh industrijah, ker se ga nekateri starokopitni podjetniki branijo z vsemi sredstvi. Delavci so morali skoraj povsod sami izvojevati osemurni delavnik in prav malo privatnih podjetnikov ga je dovolili prostovoljno.

Tako je tudi s šesturnim delavnikom.

Rudarji morajo sedaj dostikrat po dva, tri ali štiri dni v tednu počivati. Včasi ne delajo po več tednov in tudi mesecev. Obrat v tovarnah ne poneha, čeprav so rudarji doma. In če bodo rudarji delali le šest ur na dan, tudi ne bodo prenehale tovarne z obratom.

Podjetniki bi mogoče ne nasprotovali toliko šesturnemu delavniku, če bi ne bil zvezan s povišanjem mezde. Povišanje mezde je Ahilejeva peta podjetnikov in šesturni delavnik jim služi le za izgovor, da ložje nastopijo proti zahtevam organiziranih rudarjev.

Nov čas prinaša nove zahteve, ker se z novim časom tudi produkcija spopolnuje. Produkcija v industriji je danes tako spopolnjena, da produciramo več, kot potrebujemo, če vsaka možka oseba dela le šest ur na dan.

Zahteva rudarjev odgovarja današnjemu razvoju industrijalne produkcije in zato je na mestu.

Če bi bil revni delavec? . . . Peter Hastings, vozniški pogodbenik v Chicagu in zelo premožen, je obtožen pred sodiščem, da je deklico Julijo Hough s silo zavlekel v svojo pisarno in jo posilil. Deklica ga toži zaradi očetovstva. Sodnik je pa že trinajstkrat odložil obravnavo! Njegov advokat najde vedno kak izgovor, da se obravnava preloži. Ako bil Hastings navaden, revni delavec, stavimo glavo, da bi bil že davno obsojen v dvajsetletno ječo zaradi tega zločina; ker je pa Hastings premožen pogodbenik, ki ima precej pod palcem, je lahko našel trinajst izgovorov, da se ne vrši sodna razprava, njegova žrtev pa čaka. Pa se pravijo, da je pravica enaka za vse!

Najmanj štirikrat smo že čitali v dnevnih listih, da so bili v Petrogradu ubiti štirje veliki knezi. Uganka je zdaj, da li imajo veliki knezi po devet življenj kakor macka, da jih je treba vsak teden enkrat ubiti — ali pa so ubogi, ubogi veliki knezi le omedleli pri kidanju snega (veste, v Petrogradu je ob tem času še dosti snega) in hudomušni urednik lista "Muha" je zopet ustrelil šaljivega kozla s tem, da vsako omedlevico označi za bridko smrt! Drugace si ne moremo razlagati čudne novice o štirih velikih knezih, ki so bili v zadnjih štirih tednih že štirikrat ubiti!

Kdo govori resnico? Kongresnik Longworth iz države Ohio je podal izjavo, da so republikanci tako organizirali odseke, da bodo nazadnjaki odločali v njih. Kongresnik Mann iz Illinoisa, ki je mesarski tvrdki pisal, da potrebuje konja na svoji majhni farmi in da so "steaki" v Washingtonu dragi, pa pravi, da ni res, kar govori Longworth.

[illegible] da se Mann pridruži [illegible] radikalcem in zahteva dalekosežne re[illegible] javniskih delavcev.

Ameriške vesti.

AVTOBANDITJE SO GOSPODORJI V MESTU.

Chicago, Ill. — Štirje avtobanditje so popoldne oropali E. B. Bakerja, blagajnika Emery Motor Livery kompanija, ze $1,555. Baker in njegov šofer sta se vračala z banke z denarjem, da z njim izplačata delavce. Blagajnik je imel denar v notranjem žepu. Šofer je zavil v stransko ulico, da zapelje od strani v garažo. Na pol pota v stranski ulici je pripeljal drug avtomobil nasproti, ki je dozdevno izgledal, da je polomljen. Bakerjev šofer je stopil doli, da mu pomaga. Komaj je bil na tleh, so štirje neznanci potegnili samokrese in mu ukazali dvigniti roke kviško. Prisilili so Bakerja, da je izstopil iz avtomobila in preiskali so njegove žepe, v katerih so našli $1,555. Po izvršenem ropu so se banditje odpeljali proti zapadu.

Trije zamorski banditje so oropali parobrodno tvrdko M. Salk & Co. Odnesli so okoli $200. S. Kotuka, ki se je slučajno nahajal v pisarni, so pa oplenili za $10. Salk je imel toliko priročujočnosti duha, da je banditom odgovoril, da mu ni znana kombinacija ključavnice blagajne. S tem izgovorom je rešil okoli dva tisoč dolarjev v ruskem denarju in za več sto dolarjev zadolžnic svobode.

Štirje avtobanditje, katerih glavar je hodil po berglah, so vstopili nenadoma v garažo Lloyole, kjer sta čuvaj in neki delavec umivala avtomobil. Privezali so čuvaja na stol in vstopili so v pisarno, kjer so prebrskali vse kote po denarju, našli pa niso ničesar. Izbrali so si lep avtomobil in se odpeljali z njim.

Čuvaj je dejal, da po njegovi sodbi kreveljasti bandit ne potrebuje bergl in da mu služijo le za prevaro. Videl je, da si je bandit pomagal brez bergl, ko je bilo treba iti v avtomobil.

Ponoči so vlomilci ukradli iz kleti salunarja George Lappherja šest sodov žganja in dva zaboja brinjevca.

V pisarni tvrdke Mittelman Bros. so vlomilci razstrelili blagajno in odnesli okoli $200 in za $100 zadolžnic svobode. V naglici so prezrli $5,000.

NEUMNOST ŠE ZMAGUJE.

Portland, Ore. — V legislaturi so propadli vsi predlogi v korist ljudskega zdravja. Vgovori so tako ničevni, da se skoraj zdi neverjetno, da so poslanci na take razloge odklonili tako važne predloge.

Prvi predlog je določal, da državni zdravniki preiščejo otroke v šoli in če pronajdejo napake ali začetek bolezni v grlu, nosu, ušesih, očeh ali na katerem drugem delu telesa, da se obvestijo stariši o teh napakah. Če stariši o določenem času ne izroče otrok v zdravniško oskrbo, tedaj država preskrbi potrebno zdravniško pomoč. Tej predlogi so ugovarjali, da žive ljudje, ki ne verjamejo v zdravniško pomoč. Če bi takim ljudem vsilili zdravniško pomoč, bi bila omejena osebna svoboda. Ljudje, ki tako govore, najdejo popolnoma na mestu, če človek ne verjame, da je prohibicija koristna reč, da se ji morajo podvreči, če vanjo verjame pest fanatikov.

Ko je propadla ta predloga, so bile uničene tudi druge bolj vr[illegible] ne predloge.

Druga predloga se je pečala z zavarovanjem proti boleznim. Po tej predlogi bi moral biti vsak delavec zavarovan, ki zasluži manj kot $100 na mesec. Tudi ta predloga je bila v imenu osebne svobode poražena, dasiravno je dognana stvar, da mora veliko delavcev v prerani grob, ker nimajo sredstev za bolniško pomoč, kadar zbole.

Tako se je zgodilo v letu 1919 po Kristovem rojstvu v državi Oregon.

Ni čuda, če se najdejo ljudje, ki plačujejo, da "duhovi" zanje iščejo zakopane zaklade.

S KOM SI BELIJO LJUDJE GLAVE.

Cheyenne, Wyo. — Zdaj si belijo glave učeni juristi, če stopi prohibicija v veljavo dne 28. ali 30. junija, ker je na enem mestu v postavi zapisano, da stopi v veljavo dne 30. junija in po njem drugem mestu se pa glasi po 30. juniju.

Pametni ljudje pa pravijo, da je vseeno, če nehajo točiti opojne pijače dne 28. ali pa 30. junija, če ne morejo preprečiti prohibicije legalnim potom. Ta prepir je podoben razgovoru, če obesijo obsojenca ob enajstih dopoldne ali pa pet minut pred poldnevom, če mora biti opoldne mrtev in je vsako pomiloščenje izključeno.

NAPREDEK V JUŽNI DAKOTI.

Pierre, South Dakota. — Zakoni, ki so jih sprejeli poslanci, člani nestrankarske lige, v Sever. Dakoti, niso ostali bre zvpliva na razvoj južne Dakote, dasiravno nimajo člani nestrankarske lige večino v legislaturi Južne Dakote.

Zbornica je uvedla že pred dvema letoma posojilnico za farmarje, ki seveda niso tako dovršeno delo, kot v Severni Dakoti. Letos je zbornica sklenila, da izrabi vodno moč reke Missouri pod državno kontrolo. Država zgradi tudi svoje cementovne, da bodo lahko farmarji prejemali stavbinski materijal po nizki ceni. Sprejela je postavo, ki omogočuje razviti premogovo polje na severozapadu pod državno kontrolo in brez privatnih podjetnikov. Profesor O'Hara, vodja rudniške šole, izjavlja, da se nahajo samo v vrhnih plasteh 1,000,000,000 ton premoga, ne da bi vedeli, koliko premoga je v nižjih plasteh.

Sprejela je postavo, da lahko odpuščen vojak postane farmar, če ima veselje do poljedelstva. Zakon daje take ugodnosti, da odpuščenemu vojaku ni treba imeti dolarja v žepu, ako hoče postati farmar in prevzeti s tem združene dolžnosti.

Obe zapadni državi sta v socialni zakonodaji daleč pred drugimi državami v ameriški republiki. Farmarji so pač spoznali, če si hočejo pomagati, se ne smejo zanašati na privatne interese, kajti ti gledajo zase in ne na obči blagostan.

NEBRASKA PROTESTIRA PROTI OLJNI PREDLOGI.

Washington, D. C. — Senator George W. Norris iz Nebraske je obelodanil rezolucijo, sprejeto v legislaturi Nebraske, ki protestira proti predlogi za oddajo oljnih zemljišč v najem. Predlogo je oddal kongresnemu odseku.

Senator Norris je pri tej priliki povdarjal, da so bile v vojnem času sprejete predloge s hitrico. Povdarjal je, da bi bila ta predloga velika nesreča za poznejše generacije, ker bi privatni interesi iz navarnih zakladov napravili monopol.

Predloga še ni sprejeta in senator Norris pravi, če pride zopet na dnevni red v kongresu, da jo bo treba preštudirati, če ni v njej luknje da lahko privatni interesi izvedejo svoj načrt za kontrolo nerazvitega naravnega bogastva.

KANADSKI INDIJANCI PROTESTIRAJO.

Sardis, B. C. — Indijanci iz vseh krajev province so obdržali shod, da protestirajo proti naselitvi odpuščenih vojakov na indijanskih rezervacijah. Govornik za govornikom je protestiral, da vzamejo Indijancem svet in na njem naselijo odslužene vojake. Svet je njih posest in njih sinovi so tudi odšli na bojišče. Če jim dajo pravico, so pri volji prodati nekaj svojega sveta. Izvolili so glavarja Billy Seepasa in George Mathiesona, da gresta v Ottawo in zagovarjata njih pravico.

FARMARJI SO ORGANIZIRALI PRODUKTIVNO ZADRUGO.

San Francisco, Cal. — Farmarji in vrtnarji so organizirali produktivno zadrugo s $6,000,000 glavnice, da zgrade tovarne, v katerih bodo vkuhavali sadje in razen drug vrtni pridelek. Aaron Sapiro, ki je izdelal načrt za to veliko zadružno podjetje, pravi, da so se producenti organizirali, da se rešijo privatnih interesov.

Sedaj obstoji že 26 takih majhnih tovarn, ki bodo združene vse v novem zadružnem podjetju.

PREDLOGA ZA PREISKAVO DRAGINJE SPREJETA.

San Francisco, Cal. — Legislaturni zbornici sta sprejeli N. J. Pendergastovo predlogo, ki določa, da se preišče, zakaj imajo visoko ceno kruh, mleko, kokošja jajca in druga taka živila. Preiskovalni odsek ima moč, da povabi k zaslišanju priče.

Frank R. Connolly, tajnik organizacije groceristov, je izjavil: "V letu 1917 je poskočila cena sodu moke na $13.50. Ko so prišli peki višati ceno kruhu, smo dokazali, d aimajo skladišča polna moke, ki so jo plačali po $6, $7 in $8 sod. Nekateri so bili z moko založeni za dve leti."

NA KRATKO POVEDANI DOGODKI KONCEM TEDNA.

Washington, D. C.—Opaziti je znamenja, da narašča napetost med Združenimi državami in Japonsko kot posledica dogodkov v Tien Tsienu in napetosti med ekspedicijskimi četami v Sibiriji. Napad japonskih vojakov na ameriške straže v Tien-Tsienu ni bil provociran po sedanjih vesteh in če se te vesti potrdijo, tedaj bo poslanik Reinsh v Pekingu mogoče zahteval zadoščenje.

Na resnost položaja kažejo poročila, ki jih baje prejema vlada, o delavnosti Japoncev v Sibiriji pred podpisanim premirjem. Po teh poročilih je bila vlada v Tokiu proti koncem vojne bolj za Nemčijo kot za zaveznike.

Tako so sodili Francozi, kar dokazuje kongresni zapisnik, v katerem je citat kongresnika Fullerja iz Massachusettsa, ki se nanaša na M. Delanyja, francoskega poslanika na Japonskem.

Državni department je pričel preiskavati, koliko je resnice v poročilu, ki so ga napravili senator Phelan iz Kalifornije in drugi, da hoče neki japonski sindikat kupiti 800,000 akrov sveta v Mehiki in blizo kalifornijske meje, na katerem naselijo baje Japonce. Department bo ugovarjal načrtu, če se izkaže, da so poročila resnična.

C. H. Garry, predsednik "Ameriškega jeklarskega in železarskega inštituta", naznanja, da se cene za lito jeklo in železo znižajo prostovoljno za 10 do 15 odstotkov. Mezde ne bodo znižali in če se kje zniža, se bo zgodilo le tam, kjer sklenjena pogodba med delavci in podjetniki določa, da se mezda uravnava po mezdah.

Senator Chamberlain in vojni tajnik Baker še debatirata o vojnosodnem postopanju. Vojni tajnik trdi, da je kongres odgovoren za ostre kazni, oregonski senator pa trdi, da ima ta obdoližtev namen uničiti generala Ansella, ki je razkril krivične obtožbe.

Števni department naznanja, da je v letu 1916 prišlo na 100,000 prebivalcev 112 razporok in 1,050 porok.

Glavni poštar Burleson je pisal delavskemu tajniku, da delavski agitatorji podžigajo brzojavne uslužbence in ne obstoječe razmere.

Oficijelno poročilo pokazuje, da je bilo v zadnjem letu v Združenih državah produciranih 23,366,000,000 funtov več mesa kot v katerem prejšnjem letu. Produkcija mesa se je pomnožila nad produkcijo prejšnjega leta za 24 odstotkov.

BITKE Z BANDITI.

Chicago, Ill. — Nekaj navadnega so postale sedaj tudi bitke z roparji, ki se vozijo križem po mestu in ropajo in plenijo, kakor da mesto nima policije.

Štirje avtobanditje so oropali Gauerjevo trgovino z mešanim blagom. Prisilili so Gauerja in mrs. Helen Kramerjevo, da sta dvignila roke kviško. Pobrali so iz registra za gotovino $150 in odhiteli v avtomobil. Gauer ne spada med strahopetce, pograbil je samokres in hajd za banditi na ulico. Medtem sta prišla dva detektiva. Gauer je ustrelil, banditje so odgovorili s salvo. Krogla je zadela tlak in odletela. Zadela ga je v desno nogo.

Mrs. Mahoney je šla v lekarno. Ko je zavila okoli vogala, je slišala pokanje samokresov in žvižganje krogel. Ustrašila se je tako, da se je mrtva zgrudila na tla.

Banditje so ukradli avtomobil Reuben Kroverju. Preden so izvršili napad na Gauerjevo trgovino, so oropali Morris Alberta za $50 in Frank Artleyja za $3. Kasneje so oplenili salunarja John De Fratisa za $14.

Krover je naznanil policiji, da so mu ukradli avtomobil. Odšel je takoj policijski avtomobil na lov. Šele ob desetih zvečer so policaji v žarkometu zagledali številko ukradenega avtomobila. Oddali so en strel, kot znamenje da avtomobil ustavi.

Z avtomobila je skočil 18-letni fant Joseph De-Stephano, za njim je tekel policaj Brandt. Izmenjala sta kakih deset strelov in fant je padel. Zadet je bil v nogo.

Policijski avtomobil je pa šele dalje drvil za avtobanditskim. Naenkrat sta bandita zapustila avtomobil in izginila v stranski ulici. Pričeli so pokati samokresi, banditje so odgovarjali s samokresi in izrabili vsako kritje v stranski ulici. Končno so izginili v temi.

Detektiva Patrick Concidine in Thomas Kelliher sta ustavila in aretirala tri avtobandite, ko so se odpravljali na roparski pohod. Avtomobil so ukradli John Holdenu.

ŽGANJEKUHARI NASTOPIJO PROTI PROHIBICIJI.

New York, N. Y. — Odbor žganjekuharjev, ki zastopa vse žganjekuharske interese v Združenih državah, naznanja, da je podvzel legalne korake proti ustavnosti prohibicioniškega dodatka k zvezni ustavi.

Levy Mayer, advokat v Chicagu, je prejel inštrukcije, da vloži tožbo proti veljavnosti prohibicije po podpisanem premirju.

Korake proti ustavnosti 18. dodatka podvzamejo na sodišču, ko bo znan izid splošnega glasovanja v trinajstih državah, v katerih je bila vložena peticija, da odloči ljudstvo s splošnim glasovanjem o tem dodatku k ustavi.

POROTA JE OPROSTILA ŽENO UMORA.

Casper, Wyo. — Porotniki so oprostili krivde mrs. Mary Johnson, ki je bila obtožena, da je umorila svojega moža.

Dne 11. novembra se je vrnil njen soprog po dvadnevnem popivanju pijan domov. Nastal je domač prepir in žena je pograbila puško in ustrelila svojega soproga.

DRUŽINSKA DRAMA.

Santa Fe, N. M. — Streli so privabili sosede, da so šli gledati, kaj se je zgodilo v hiši Jose C. Montoyja. Ko so vstopili v sobo, so našli Montoyja in njegovo bivši soprogo Anito ležati v krvi. Na tleh je ležal samokres, iz katerega so bili izstreljeni trije naboji.

Policija je dognala, da je Montoya ustrelil najprvo svojo soprogo in nato še sebe.

DELO ČRNE ROKE.

Pueblo, Colo. — V cestnem jarku so našli umorjenega italijanskega delavca Philipp Demarka. Morilec se je poslužil lovske puške z odrezano cevjo, da je izvršil zavratni napad. Policija je uvedla preiskavo, toda njene poizvedbe še niso prinesle najmanjšega uspeha. Vse okolščine govore, da je italijanski delavec postal žrtev črne roke.

KUPČIJE TOBAČNEGA TRUSTA.

New York, N. Y. — American Tobacco kompanija je prodala v letu 1918 za $144,470,069 blaga ali za 60 odstotkov več kot v prejšnjem letu.

Po odbitku vseh troškov in davka pride $25 čistega dobička na vsako navadno delnico.

DELAVSTVO V KANADI ZAHTEVA LOČITEV.

Calgary, Alta. — "Zapadna kanadska delavska konferenca" je na svoji konveneiji sprejela rezolucijo, v kateri naznanja svojo ločitev od "Ameriške delavske federacije" radi nazadnjaške Gompersove taktike. Rezolucija bo predložena članstvu v Britski Kolumbiji, Alberti, Saskatchewanu, Manitobi in severnozapadnem Ontariu na splošno glasovanje.

LEGISLATURNA ZBORNICA JE ODKLONILA ŽENSKO VOLILNO PRAVICO.

Santa Fe, N. M. — Legislatura je zaključila svoje zasedanje. Med predlogami, ki so propadle v legislaturi, je tudi ženska volilna pravica. Senat je sprejel rezolucijo, da se predloga o ženski volilni pravici predloži ljudstvu na splošno glasovanje, toda zbornica je rezolucijo dvakrat odklonila.

OMEJITVE ZA UVOZ RIŽA ODPRAVLJENE.

Washington, D. C. — Vojni obrtni odbor naznanja, da so odpravljene omejitve za uvoz riža, ki služi konzumu. Odbor bo zopet uvaževal prošnje za podelitev dovoljenja za uvažanje riža.

EKSPLOZIJA V TOVARNI.

Worcester, Mass. — V tovarni Balduin Chain & Manufacturing kompanije je eksplodiral sod petroleja. En delavec je ubit in štirje so ranjeni. Tovarna je bila neznatno poškodovana.

DOPISI.

Homer City, Pa. — Prejšnje leto sem poročal, da vsi premogokopi v tukajšnji okolici obratujejo s polno jaro. Vsak delavec je bil dobrodošl in kdor je ostal le en dan od dela, so ga že smatrali, da je 'slacker'' in da drži z sovražnikom. Letos so se pa razmere obrnile.

Delali bi radi, toda sedaj nam ne puste. Veseli smo, ako nam puste delati tri dni v tednu, največkrat pa delamo samo po dva. In še takrat zaslužimo komaj toliko, kar porabimo za najnujnejše potrebe. Kaj je temu vzrok, ne vem. Najbrže so gospodje postali toliko ''usmiljeni'' in so nam dali počitnice, katerih pa nismo prav nič veseli. Mislijo si, ker ste prej tako pridno delali, imejte pa sedaj nekaj počitnic, da se odpočijete. Toda, ko bi ne bilo take draginje, bi že še kako bilo. Toda ta nam dela preglavice.

Zime pa letos še nismo imeli nobene. Že starejši ljudje ne pomnijo tako mile zime. Snega je padlo ravno toliko ,da vemo, da je še sneg nekje nad nami v oblakih ali kjer si že bodi. Seveda da takoj izgine, kolikor ga pade.

Marsikdo si mogoče misli, da da ne moremo delovati na društvenem, političnem in izobraževalnem polju radi slabih delavskih razmer. Toda mi se na to ne oziramo, temveč delamo, kolikor nam je le mogoče. Zgradili smo so 'Slovenski Narodni dom'''', v katerem je prostor za vsa tukajšnja slovenska društva in to brez razlike na versko in politično prepričanje.

Akoravno je stavba že dograjena, kljub temu nas še čaka veliko dela in truda, predno bo vse dovršeno, kar imamo v načrtu. Dovršiti moramo vse, da bo ''Slov. nar. dom'' odgovarjal potrebam in zahtevam. Ne smemo se ustrašiti bremen, katere nam nalaga naša dolžnost. Pozivljem vse Jugoslovane v tej naselbini, da se odzovejo temu prekoristnemu pozivu in da podpirajo našo idejo. Saj je nam samim v korist. Vsakdo izprevidi, da potrebujemo lastne stavbe, kjer bomo lahko zborovali, izobraževali in imeli času primerne zabave. Kdorkoli ni na jasnem glede tega ''Slov. nar. doma'' naj se obrne jo na rojaka, kateri je o celi stvari dobro poučen.

Rojakom, kateri so že pri tem delu svetujem, da poduče druge rojake, kateri so še na nejasnem ali pa kateri še celo nasprotujejo. Povejte jim, da ta stavba ni zgrajena v kakšne strankarske namene, ampak da bo odprta vsem Jugoslovanom. Mi ne poznamo pri tem nobenega strankarstva.

Delujmo složno in neumorno in naše plačilo bo veliko, ko bomo videli, da se je uresničilo to, za kar smo delali in žrtvovali dolgo časa.

Stavba je zgrajena na prijaznem griču, raz katerega je lep razgled po celi okolici in vsak popotnik, kateri pride po železnici ali električni železnici v to naselbino, mora že oddaleč opaziti stavbo, katera ga prijazno vabi, da jo ogleda in da se tako prepriča o požrtvovalnosti tukajšnjih Slovencev.

Slavnostno otvoritev ''Slov. nar. doma'' nameravamo prirediti 21. aprila t. l., kar bo pa že še bolj natančno objavljeno v tem listu.

Opozarjam že sedaj vse tukajšnje rojake in kakor tudi v bližnji okolici, da ne pozabijo na ta dan in da se odzovejo v velikem številu vabilu, ker bo te vrste slavnost prva v naši naselbini. Oddaljene rojake in društva pa prosim ,kateri se nameravajo udeležiti te slavnosti, da mi nekaj dni prej naznanijo.

John Jeras, Homer City, Pa. box 489.

Sheboygan, Wis. — Sicer je že nekoliko pozno, toda upam, da mi ne bo nobeden zameril radi tega, da še le sedej poročam o izidu veselice, katero so priredila vsa tukajšnja jugoslovanska društva v prid našim rojakom v stari domovini.

2. marca t. l. je bil velikega pomena za celo tukajšnjo naselbino, ker je bilo prvič v jugoslovanski zgodovini, da so vsa društva priredila skupno veselico in to brez razlike na politično ali versko prepričanje članov.

Nastopili smo skupno in pri tem imeli velik moralen in gmotten uspeh. Pokazali smo na ta način, da se resno zanimamo za usodo naših rojakov vstari domovini. Pokazali smo, da hočemo resno delati na to, da zadobe jugoslovanski narodi onkraj oceana pravo svobodo.

Nemogoče mi je natanjko opisati ves program in potek veselice. Prostorna dvorana je bila nabito polna udeležencev in ako bi bila še enkrat tako velika, bi bila premajhna za tako veliko udeležbo. Dvorana se mi je zdela, kot velik cvetličen vrt, ker je bilo veliko žen in deklet v lepih narodnih nošah. Med občinstvom je vladala nepresiljena zabava in razpoloženje in radi tega se je razvila živahna zabava in pri kateri smo vzbujali spomine na naše pretekle dni, ko smo še hodili po našem kraju ter občudovali krasne pokrajine, po katerih se hoče sedaj šopiriti tujec.

Pri veselici sta nastopila pevska zbora ''Danica'' in ''Slovenija'', kakor tudi mešan zbor ''Slovenija''. Zapeli so več krasnih slovenskih pesmi, kakor 'Slovenski svet, kako si ti krasan''; ''Buči, buči morje Adrijansko'', ''Jugoslovanska molitev'' in več še drugih, katerih imena si nisem mogel zapomniti.

Ljudstvo je z burnim odobravanjem izreklo priznanje za krasno petje.

Največji vtis je pa napravila živa slika, katera je predstavljala ''Boginjo svobode'', obdano z deklicami v narodni noši in na vsaki strani dva sokola, slovenski in hrvaški , z razvito slovensko trobojnico in hrvaško zastavo. Ko se je vzdignilo zagrinjalo na odru in se je pokazala ta skupina, je navzoče občinstvo kar ostrmelo in šele črez nekaj časa se je zavedlo ter dalo s ploskanjem duška svojim čutom, katero so imeli, ko ko so zagledali to krasno skupino.

Slovenska godba je nato zaigrala narodno himno, katero je ljudstvo stoje poslušalo.

Nato je nastopil kot glavni govornik John Ermene iz Milwaukee, ki nam je v jasnih besedah pojasnil pomen današnje prireditve in dolžnosti vseh Jugoslovanov. Občinstvo je sledilo njegovim izvajanjem z velikim zanimanjem ter mu burno ploskalo, ko je končal govor.

Prireditev je izpadla v največjo zadovoljnost vseh, udeležencev kot prirediteljev. Radi tega me veže dolžnost, da se v imenu tukajšnje okrajne organizacije SRZ najtopleje zahvalim vsem rojakom, Jugoslovanom sploh, ker so nam pripomogli s svojo udeležbo do tako lepega uspeha. Srčna hvala sploh vsem, kateri so le količkaj pomagali pri tej veselici. Najsrčnejša zahvala tudi organizaciji 'Jugoslovanskih žena in deklet'' katere so istotako zelo požrtvovalno delale pri tej veselici. Pokazale so, da jim je dobrobit slovenskega naroda pri srcu. Zaslužijo vsako priznanje za njih veliko požrtvovalnost.

Zastopniki vseh tukajšnjih jugoslovanskih društev smo sklenili na seji, da se določi polovico čistih dohodkov za narodni davek SRZ in drugo polovico pa ženski organizaciji, za jugoslovanski dobrodelni sklad, kakor je bilo že prej sklenjeno.

Čisti dobiček znaša $407,16. Od te vsote je bilo meni oddanih $203,58, kot polovica čistega dobička od te veselice. Vsoto sem prejel od veseličnega odbora z nalogo, da jo pošljem na gl. urad SRZ za narodni davek SRZ.

Nadalje sem sprejel od rojaka Jakob Prestor kot polovico čistega dobička od igre 'Turški križ.' katero je on aranžiral in bila prirejena pod njegovim vodstvom, $16.

Poslal sem torej skupaj ček za $219.58 in že prej sem poslal $200. torej skupno iz te naselbine za narodni davek SRZ $419.58.

Še enkrat vsem, kateri ste le količkaj pripomogli do tako lepe vsote, najsrčnejša vam hvala.

Frank Sepič,
taj. ok. org. SRZ.

Cleveland, O. — Ko je prišla znana ''Chicaška izjava'' v javnost, so se clevelandski Slovenci takoj zavzeli zanjo. Morda si kdo stavi vprašanje, iz katerega vzroka so se tukajšnji Slovenci pričeli zanimati zanjo? Nekateri nasprotniki so pričeli trditi, sla radi tega, ker je prišla ravno iz Chicage, in ker nekateri mislijo, da je vse dobro, kar pride iz Chicage. Ne radi tega, ampak edino iz tega vzroka, ker smo izpoznali, da odseva iz te izjave prava demokracija, na katerem temelju se mora ustanoviti jugoslovanska država v federativni republikanski obliki. Ker smo izpoznali, da imajo balkanski Slovani, Jugoslovani, edino v takej formi države pravi svobodo in ne v kakoršnikoli drugačni državi.

Da so se slovenski delavci v Clevelandu tudi zanimali za to idejo, da so gmotno podpirali to organizacijo, nam bo pokazala posebna izdaja ''Jugoslaw Review'''', v kateri bodo priobčeni posamezni prispevatelji v miljonski sklad in poleg tega še nam svedočijo agilnost tukajšnjih rojakov posamezni izkazi mesečnih prispevkov.

SRZ je imela v začetku skromne uspehe, toda v zelo kratkem času se je pa razvila v močno organizacijo, v katero se zaman zaganjajo nasprotniki prave demokracije, svobodne republike.

V naslednjem hočem podati kratko sliko delovanja in napredovanja tukajšnje okrajne organizacije SRZ tekom njenega obstanka.

Tukajšnja okrajna organizacija SRZ je imela tekom svojega obstanka sedem javnih shodov, kateri so bili vsi dobro obiskani. Prostovoljnih prispevkov je bilo nabranih na teh shodih:

Vpl. članarina l. 1918. ..	$ 489.95
Prebitek veselice in piknika	828.43
Prostovoljni darovi članov in nečlanov	95.60
Skupni dohodki za celo l. (brez kolekte za miljonski sklad.)	$1669.82

Stroški:

Poslano na gl. urad SRZ..	$ 790.00
Poslano Am. Rdečemu križu, kot polovica čistega prebitka piknika prirejenega 18. avg. 1918. ...	400.00
Vožnja govornikov, delegatov in delegatinj na drugo redno konvencijo SRZ. ..... (pri tej vsoti so vštete tudi dnevnice govornikov, delegatov in delegatinj.)	200.00
Upravni stroški	123.10
Skupni stroški	1513.10
Skupni dohodki	1669.82
Preostanek	156.72

To finančno poročilo je samo za moško organizacijo SRZ v Clevelandu in sicer brez nabranih prispevkov v miljonski sklad.

To poročilo dovolj jasno govori, na kateri strani je narod. Vsi rojaki v tej naselbini smo pa tudi ponosni na to delovanje, katero smo storili v korist zatiranega naroda.

In še tem bolj ponosni, ki nimamo slovenskih ''mecenov'', kateri bi darovali po $500.— in potem bi dali fotografirati ta ček ter ga priobčili v slovenskih listih, češ, ljudje božji, poglejte, koliko sem jaz daroval v ta in ta namen.

Iz navedenega finančnega poročila lahko uvidijo nasprotniki SRZ., da niso prav nič opravili s svojim podlim denuncijanstvom, lažmi in nesramnim obrekovanjem. Nič vam ni pomagalo razno vrstno obrekovanje od strani ''od vlade priznanih gospodov''. Ljudstvo ni več tako zaslepljeno, da bi vam slepo sledilo črez trn in stru v svojo lasno pogubo. —

Gospodje okrog SNZ bi bili radi ''veliki'' in radi tega delajo na vse kriplje, kako bi priprosti slovenski narod preslepili in dobili na svojo stran. Radi tega se izmišljajo vse mogoče stvari, toda v njih največjo nesrečo, narod jim noče slediti. Kajti sedaj je čas, ko ljudje vprašujejo, kaj si naredil in ne več, kaj imaš. Radi bi sedli slovenskemu narodu za vrat kakor konjičku, in ta konjiček bi moral biti po njihovem mnenju tako majhen, da bi se ne videl izza plota, ampak samo oni, kateri bi ga jezdili in potem bi na ves glas kričali; ''Poglejte, kako ljubimo naš slovenski narod.

Pomnožila se je ''Avstrijska ječa'', v kateri je ječal slovenski narod črez 600 let. Toda ni še prost monarhistične ječe, še ga hoče gotova klika zasužnjiti, še ga hočejo gotovi kristolovci izrabiti v svoje umazane namene.

To borbo slovenskega naroda, ki si hoče priboriti pravo svobodo, si predstavljam v sliki, na kateri vidim slovenski narod, kako ga vklepljo nasprotna stranka v verige, tlači bombaž v ušesa, da ne sliši samega sebe, med tem mu pa pravi, bodi miren, saj te verige ne bodo dolgo držale, ker so že vse od rje snedene. V daljavi pa vidim prihajati SRZ z mečem v roki, da preseka te verige in mu da pravo svobodo in prostost . . .

Da. — da, svobodo in prostost dajte našemu narodu, dajte mu prost razvoj in videli bodete, da bo odklonil vse milodare iz vaših omadeževanih rok. On ne bo maral vzeti iz judeževih rok izdajalskih novcev, s katerimi ga hočete omamiti, da ne bi vedel, kaj vi delate za kulisami.

Josip Skuk, taj.

KRASNE RAZMERE V BLAZNICI.

Chicago, Ill. — V blazniei v Dunningu so take razmere, da menda takih ni pod solncem. Okrajni sodnik Scully je odredil, da okrajni socialni biro takoj uvede preiskavo v norišnici.

Peter Radjeski, bivajoč na 11942 Lafayettovi ulici, je izjavil, da postane njegova žena Sara mati, ker je bila v oktobru napadena v norišnici, ko se je v nji nahajala kot bolnica.

Pritožila se je tudi mrs. P. Adler, da je njen soprog umrl za poškodbami, ki mu jih je prizadel neki drugi bolnik.

Radjeskitova žena je bila poslana v Dunning dne 10. oktobra in odpuščena je bila 29. novembra. Njeno duševno stanje se je obrnilo na slabo in poslana je bila zopet v norišnico.

Radjeski izjavlja, da je hotel večkrat obiskati svojo ženo, toda odgnali so ga z raznimi izgovori.

''Končno sem tako odločno zahteval, da vidim svojo ženo, da so privolili, ''je rekel Radjeski''. Pronašel sem, da postane mati. Imela sva šest otrok, moja žena je bila dobra mati in zvesta žena. Neka oseba — uslužbenec ali bolnik — je odgovorna zá njene razmere. To je strašno, da se lahko kaj takega zgodi.''

Adler je prišel v norišnico dne 12. decembra. Trpel je na paralizi in mehčali so se mu možgani. Napaden je bil 3. marca.

VILLA NAPADA.

Washington, D. C. — Ameriško poslaništvo v Mehiki je prejelo instrukcije od državnega departmenta, da priporoči mehiški vladi, naj podvzame za varstvo ameriških državljanov v severni Mehiki vse potrebne korake, ker so Villovi četaši zopet postali aktivni.

Blizo Las Crusesa so četaši ujeli Američana James E. Whettena in Joseph Benttleyja, mormonskega škofa.

Iz Juareza poročajo, da so bile odrejene mehiške čete, da rešijo iz rok četašev ujetnike.

FORD NAMERAVA UVESTI ŠESTURNI DELAVNIK.

Detroit, Mich. — Ford je izdelal načrt, da bodo delavci v njegovih delavnicah delali le šest ur dnevno. V nekaterih njegovih delavnicah že delajo le šest ur na dan in če se v njih obnese šesturni delavnik, ga uvede tudi v drugih svojih delavnicah.

Ford meni, da delavec lahko producira ravnotoliko v šestih urah kot v osmih, ker ima več počitka in pri šesturnem delavniku odpade čas za južino.

Delavcem ne misli vtrgati mezde, ampak prejemali bodo šest dolarjev na dan, ali dolar na uro.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

J. T., Cleveland.—V Švico lahko pošljete na eno osebo le 20 dolarjev in enkrat v mesecu. Denar morate oddati na pošti. Oseba, kateri pošljete denar, mora biti švicarski državljan in denar ne sme služiti za trgovino z ljudmi v deželah, ki so danes tehnično še sovražne dežele.

V stari kraj lahko pišete le s posredovanje ''Ameriškega rdečega križa.'' Če Vam je kdo pisal, da mu pošljete $1.50 in pismo, ker ima tako osebo v Švici, ki bo zopet odposlala pismo naprej. Vas je **grdo nafarbal,** ker so taka dejanja kaznjiva po zakonu proti spijonaži. Vlada S. H. S. ima sicer svojega oficijelnega zastopnika v Švici, da sem pošilja pisma, nima ga pa, da prejema pisma iz Amerike in jih pošilja dalje v stari kraj. Kadar bodo izdane take odredbe, jim bomo priobčili in vsakdo bo lahko pošiljal pisma dalje, ne da bi se mu bilo treba obračati na posredovalce v Ameriki. Take odredbe pa do sedaj še niso bile izdane.

Vsa znamenja govore, da bo mirovna pogodba podpisana v par mesecih. Takrat bo tudi pošta odprta v vse dežele.

Slovenska Narodna Podporna Jednota.

Ustanovljena 9. aprila 1904. Inkorp. 17. junija 1907 v drž. Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODSEK.

PREDSEDNIK: Vincenc Canjhar, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
PODPREDSEDNIK: Anton Hrast, Box 146, Canonsburg, Pa.
TAJNIK: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
TAJNIK BOLNIŠKEGA ODDELKA: Paul Berger, 2657-59 So. Lawndale av., Chicago.
BLAGAJNIK: Anton J. Terbovec, Box 1, Cicero, Ill.
UPRAVITELJ GLASILA: Filip Godina, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

POROTNI ODSEK.

Jože Ambrožič, predsednik, Box 351, Canonsburg, Pa.
John Underwood, 606 Hay St., Springfield, Ill.
Martin Železnikar, Box 276, Barberton, Ohio.
Jos. Radišek, Box 432, Smithton, Pa.
Frank Somrak, 5900 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODSEK.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-59 So. Lawndale av., Chicago, Ill.
VZHODNO OKROŽJE: Rudolf Pleteršek, Box 436, Bridgeville, Pa.
Anton Radišek, Box 73, Wich Haven, Pa.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad.
Leo Kukar, Box 246, Gilbert, Minn., za severozapad.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovič, predsednik, 14615 Hale Ave., Collinwood, Ohio.
Jakob Ambrožič, 416 Pierce St., Eveleth, Minn.
Jos. Kalan, 6101 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincenc Canjhar, Jože Ambrožič in Matt Petrovič.

ZDRUŽITVENI ODBOR.

PREDSEDNIK: Frank Aleš, 3154 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
John Tršelj, Joe. Skuk,
Jožko Oven, Mary Udovič.
VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETE": Jože Zavertnik.

POZOR! — Vse denarne pošiljatve in stvari, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote sploh, naj se pošiljajo na naslov: John Verderbar, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse zadeve bolniške podpore naj se pošiljajo Paul Bergerju, tajniku bolniškega oddelka v gl. uradu.

Vse uredniške zadeve poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi prizivi na gl. porotni odsek se naj pošiljajo na naslov: Jože Ambrožič, Box 351, Canonsburg, Pa.

Vse pritožbe proti uredništvu glasila se naj pošiljajo predsedniku tiskovnega odbora Vincenc Canjharju.

Vsi dopisi in drugi spisi, namenjeni, oglasi, naročnina in spisi vse, kar je v zvezi z glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VABILO NA VESELICO

katero priredi

SLOVENSKA GODBA NA PIHALA IN PEVSKI zbor odsek društv. "Vihar" v Dunlo, Pa. dne 29. marca, 1919 v dvorani društva Vihar na Dunlo, Pa.

Začetek veselice bode točno ob 6 uri zvečer.

Vstopnina za možke osebe je 50c. Ženske so proste vstopnine.

Svirala bode domača godba pod vodstvom gos. Nikolaj Charne.

Uljudno vabimo vse slovensko občinstvo domače in bližnje okolice, da se mnogoštevilno vedeleže te zabave. Še posebno želimo povabiti rojake iz Lloydell, South Fork, Conemaugh, Bon Air, in Maxhom, Pa. Zapelo se bode več krasnih slovenskih pesmi in z vsem bo izvrstno postreženo za stare in mlade, dobra kaplica za žejna grla in prigrizek za prazni želodec bo preskrbljeno. Pridite vsi in se zabavjte z nami vabi ODBOR!

PRAVICA SE NE DA PRIKRITI.

TISOČ LETNA SKUŠNJA KAKOR TUDI MILJONE SEDAJ ZDRAVIH LJUDI PRIČA, DA ZDRAVILA NAREJENA IZ ČISTIH NARAVNIH ZELIŠČ, SO JIM VRNILA ZDRAVJE IN ZADOVOLJNOST.

MISLEČI LJUDJE VEDNO RABIJO MATERE NARAVE ZELIŠČNA ZDRAVILA ZA VSE NJIH BOLEZNI.

AKO BOLEHATE NA:

Nervoznostih.
Želodčni neredmosti.
Obistne bolezni.
Splošna oslabelost.
Glavobol.
Zguba apetita.
Neprebavnost.
Zaprtnica.
Omotica.
Zguba moči.
Nečista kri.
Revmatizem.
Bolečine v hrbtu.
Slabo spanje.

Reg. U.S. Pat. Off.

tedaj ne trošite denarja za neznana zdravila ali pa sestavin ki so opojne. Pošljite nam tri cente v pismu z vašim naslovom in mi vam bodemo poslali, brez vsake obveznosti na vaši strani popolnoma prosto za tri dni zdravila

JUVITO

sestavljena popolnoma iz naravnega zelišča, izraščenega na solncu in dežju v vitu matere zemlje.

Naslovite na: JUVITO LABORATORY
South Hills, Branch 6, Pittsburgh, Pa.

P. S. Ako imate bolnega prijatelja, pokažite mu ta oglas. Mi mu s veseljem pošljemo tridnevno zdravilo na poskus.

DELO BI RAD

dobil slovenski fant pri kakšnem slovenskem farmerju. Jaz znam vsako farmarsko delo, delal sem že osem let na ameriških kmetijah. Za vsa nadaljša pojasnila glede plače in drugega obrnite se pismeno na moj naslov: **John Wolk,** 3018 Denver Ave., Lorain, Ohio.

NAPREDEK

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaš s njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK,
Herminie, Pa.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

IZ URADA TISKOVNEGA ODSEKA SRZ.

Vesti iz Istra. — Iz vseh krajev prihajajo vesti, kako so Italijani zabranili prebivalstvu nositi najprvo jugoslovanske, potem tudi čeho-slovaške znake. — **V Krnici** je italijanski nadporočnik na surov način strgal 16-letnemu mladeniču srbsko kokardo, preklel jo je in njega ter vrgel kokardo na tla. — **V Raklju** na Raši je italijanski nadporočnik s samokresom v roki prisilil nekega mladega fanta, da mu je moral dati jugoslovanski znak. Na surov način je neki Italijan strgal Istranu jugoslovanski napis na kapi in rekel, naj ga porabi za gotov namen. — **V Sv. Lovreču** kraj Labinja, so pregnali župnika Hrdega, pokradli mu vse njegove cerkvene dragocenosti in v cerkvi storili še hujše reči. **V Krnici** se drzne par Italijanov izzivati domačine Hrvate: Venite fuori Jugoslavi che vi bruciamo. (Pridite ven, da vas sežgemo.) Z avtomobilom se je pripeljal italijanski ukaz, da mora tam poslujoči oficir zahtevati, da se podučuje v hrvatskih šolah samo italijanski. — **V Marčani** so ljudje potrgali oglase, ker so bili pisano italijansko. Italijani so prijeli tri ljudi, enega so izpustili, druga dva pa je italijansko vojno sodišče obsodilo na dva, oziroma devet mesecev zapora. — "Hrvatski List" zatirajo, kjer morejo. V nekatere kraje ga sploh ne puste. — Kako hočejo Italijani po sili pridobiti ljudi za italijansko stvar kaže aprovizacija. Jugoslovani, ki bi se izrekli za italijanstvo, in kar je pravih Italijanov v Istri, bodo dobivali, tako je obljubljeno, po 9 kg moke. Jugoslovani pa samo po 3 kg. Trpimo in čakamo. Prosimo skorajšnje rešitve izpod italijanske more.

Česa potrebuje naša srednješolska mladina? Iz profesorskih krogov nam pišejo: V nedeljo dopoldne se je vršil občni zbor slovenskega profesorskega društva, ki ga je posetil tudi v imenu poverjeništva za uk nadzornik Bezjak. Nemalo je bilo začudenje zbora-valcev, ko stopi med nje slaboglasni duh iz časov Kalteneggerja in pretresla jih je, še predno je usta odprl. Mi se sploh čudimo, da ima mož tako debelo kožo in pride med profesorje, ko mu je vendar dovolj znana ona resolucija prof. društva, v kateri se zahteva ostre metle predvsem za oba bivša nadzornika. Ampak razočaranje je bilo še večje, ko je začel g. nadzornik razvijati svoje modre nauke. V času, ko izda češki višji šolski svet odredbo, da starši otrok prosto odločujejo, ali prisostvujejo njih otroci verskemu pouku ali ne, ni vedel nadzornik umestnejšega, kakor edino povdarjati potrebo poverski vzgoji naše mladine. Človek je mislil, da je na kakšnem katehetskem sestanku, kajti le tje spadajo taki nauki. Posvetni profesorji Jugoslavije pri pouku vendar ne bodo polagali važnosti na versko vzgojo, ki obravnava razmerje človeka do Boga, pač pa bodi njih naloga, vzgajati mladino na podlagi razmerja človeka do človeka. Ti ljudje se niso tekom vojske nič naučili, predvsem tudi nič ne vedo o francoskem šolskem sistemu, ki ima za posledico vzgojo one solidarnosti, vsled katere je francosko ljudstvo izšlo iz te vojske kot zmagovalec. S tem, da je brenknil g. nadzornik le na versko struno, je hotel zvito preiti in prikriti svoje delovanje izza Kalteneggerjevega pašalika, zakril pa je tudi očitno — v okoliči tega poverjeništva za uk je to sicer koristno — svoje nekdanje liberalno srce. To je pa vsekakor neznačajno. Neznačajnih ljudi pa ne gre trpeti na tako važnih mestih našega šolstva. Zato kličemo ono resolucijo po odstranitvi takih mož zopet v spomin in odločno vstrajamo pri njej, sicer moramo izvajati primerne konsekvence.

Trst prvi mesec v "italijanskem objemu". — Trst, 8. dec. — Danes je preteklo mesec dni, odkar je pristala prva italijanska ladja "Audace" v Trstu in izkrcala italijanske vojake. Vsled tega se je vršil slavnostni sprevod iz velike vojašnice po glavnih tržaških ulicah do pomola Sv. Karla, ki je sedaj prekršen v pomol "Audice". Sprevoda so se udeležili vojvoda d'Aosta, poveljnik 3. italijanske armade, tržaški guverner general Petiti di Roreto, oddelki vojaštva z godbami in vsa italijanska tržaška društva z zastavami. Pred odhodom iz vojašnice, v kateri je bil svoj čas obešen Oberdank, se je vršilo slavje z raznimi govori v spomin obešencu. Na pomolu "Audace" so imeli istotako v spomin izkrcanih italijanskih čet v Trstu dne 3. novembra slavnostne govore. Istočasno se je po beneškem običaju vršila cvetlična zaroka z morjem. Gospe, ki so se udeležile sprevoda, so posule morje s cvetjem. Nad sprevodom so leteli zelo nizko italijanski eroplani, ki so trosili listke z pozdravi matere domovine, zvesti rimski hčerki in z zagotovilom, da nikdar več ne odklene mati domovina svojega objema, s katerim je stisnila pred mesec dni k sebi Trst.

Poročilo iz Dalmacije. — Pred dnevi sta dospeli v Zader dve japonski torpedovki. Jugoslovani so ju hoteli lepo pozdraviti. Ko so odkorakali z zastavami proti obrežju z Sokolske telovadnice, jih je ustavila italijanska druhal pri zgradbi sv. Dimitrija, kamenje je metala na nje in ranila več oseb. Na intervencijo je italijanski poveljnik poslal dva oddelka vojaštva, ali to ni vzdrževalo miru in reda, marveč je čisto pasivno gledalo, kako druhal divja. Japonci so mogli vse to videti. Razumeli in prečno pozdravljali naše. Italijanska druhal ima vedno kamen v rokah, tako da je življenje Jugoslovanov v Zadru vedno v nevarnosti. — V Šibeniku rekvirirajo vse od kraja, hoteli so se polastiti tudi Sokolske zgradbe, ali bili so opozorjeni, da bi to izzvalo tako ogorčenje, da bi bile posledice grozne, vsled česar so opustili svojo nakano. Razkrila se je v Šibeniku za Italijane sramotna mistifikacija. Iz Benetk je prišlo od tamošnjega župana conte Grimanija priporočeno pismo na naslov "Sindaco di Sebenico" (župan v Šibeniku), ki je vsebovalo zahvalo za bratski pozdrav iz Šibenika. Beneški župan bo že dobil pojasnilo, da so ga Italijani nalagali, ker župan Šibeniški mu ni ničesar pisal in Šibenik je jugoslovansko mesto, ki ne mara za Italijo. — Francoze sprejemajo Dalmatinci povsodi z največjim veseljem. Ko sta dospela v Trogir dva francoska motorna čolna, je bil ves Trogir okoli njih. Spremljali so jih z godbo, ki je igrala marzeljezo in navdušeno so vzklikali sinovom Francije, ki prinese svobodo tudi Dalmaciji. — Iz Korčule je pred dnevi prišlo v Dubrovnik odposlanstvo s prošnjo do tamošnjega srbskega poveljnika, da izposluje zasedenje otokov Korčule, Lastova in polotoka Pelješca po srbskih četah. Srbski poveljnik je verno poslušal gorke pritožbe radi italijanske okupacije in ginjen izjavil, da niti pedi naše zemlje srbska vojska ne bo pustila tujcu. Nato je odšlo odposlanstvo v Gruž k francoskemu poveljniku, ki je zagotavljal Dalmatincem simpatije Francije za pravično jugoslovansko stvar.

ZAPRTNICA USTVARJA STAROST.

Kako se rešimo v sistemu slabega in strupenega plina in toksina. "Vi boste našli, da zaprtnica povzroča veliko nevarnih bolezni. Zaprtnica je povzročila že več gorje in bolezni kot vse druge bolezni," je rekel dobro znani zdravnik pred ne davnim. "In ne le to," je nadaljeval, "ampak vam prinaša prezgodno starost in prehitro smrt."

Ne dovolite, da vas nareja zaprtnica starejše kakor vranici ste. To ni potrebno. Vi sploh ne dovoljite kurjih očes na vaših nogah, temveč jih hitro izrežete ali ozdravite dokler se jih ne rešite popolnoma. Torej čemu se ne rešite tudi zaprtnice ki vam dela več bolečin še posebno ker je vse vaše zdravje odvisno od tega. Želodčne neredrnosti navadno prinašajo kronično zaprtnico, obsrujte se vsega tega s tem, da vživate Laxcarin.

Čudno je zakaj se nekateri ljudje absolutno nič ne zmeninjo na vse opominjanje. Koliko bolnikov je že uprašala naj prvo kako se vaše črevo čistijo redno ali ne in kljub vsemu se ne zmenijo na vsa prijazna priporočila zdravnikov, da bi rabili dobro odvajalno zdravilo — se dobro gibati in potem ni vzroka, ki bi vam odvračal dobro zdravje.

Poskusite zavoj Laxcarina. Prepričajte se o njegovem izvrstnem delovanju. Le ta vam pomaga pri vaši prehavi hrane in prijazno pomagati očistiti vaša črevo. Kakor je resnično, da je to zelo koristno in prijazno zdravilo ravno tako je resnično, da je to zdravilo dobro.

Nedvomno, da cenite vaše zdravje nad vse. To je ena točka katero bi moral vsakdo točno paziti. Storite vse kar je vaših močeh in pomagajte materi naravi, da bode izvrševala svojo dolžnost. Poskusite zavoj Laxcarina. Naročite si ga še danes in že jutro se bodete boljše počutili.

Laxcarin se prodaja pri Laxcarin Products Co., Dept. Z. 3, Pittsburgh, Pa. Cena je en dolar zavoj — polno zadostilo šest zavojev za pet dolarjev. Pošljemo poštnine prosto za gotov denar, money order ali poštne znamke. — Ne jemljite nobenih ponaredb.

Rojaki pozor!

Cenjenim rojakom se naznanja, da se je ustanovila družba **THE AMERICAN AMUSEMENT & THEATRE CO, INC.** z glavnico $100.000 z namenom, da nabavi kar več mogoče gledališč. Načrti so že izdelani kje se bode vzelo 10 gledališč v letu 1919, od katerih se sedaj že lastuje dva in imamo dva pod arom. Za vse te stvari je pa potrebno veliko denarja. Družba sedaj nudi naprodaj svoje delnice po zelo nizki ceni $1.00 vsaka. Dobiček je preračunjen, da bi mogel doseči do 40% v letu 1919. Pišite po natančnejša pojasnila na naslov:—

Mr. John Bahorich, 129 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.

ZASTONJ!

Naš slovenski semenski katalog za leto 1919 pošljemo brezplačno vsakemu ako nam piše zanj. Ne pozabite pisati po enega takoj. S tem si prihranite vaš denar. Naslov je:

International Seed Co.,

101 Dixon Bldg.
PITTSBURGH, PA.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah

Ali ste hripavi?

Hripavost je ponavadi vzrok prehlajenja. Vaše grlo je vneto, glas postane bobneč, kašelj postaja silnejši in ne da celo dihati. Ne počutite se dobro in ne veste kaj bi počeli. Toda čemu trpeti? Vzemite

Severa's

Balsam for Lungs

(Severov Balzam za Pljuča) in odpomore vam takoj. Prijetno zdravilo je proti kašlju, hripavosti, vnetju grla, prehladu in zbodanju, kakor tudi proti kroničnemu kašlju. Odrasli kakor otroci ga lahko vzamejo. Prodaja se v vseh lekarnah. Cena 25 in 50 centov.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

IŠČEM ROJAKA.

FRANK FORTE, leta 1914. je bil na farmi v Sheldon, Wis., pozneje dve leti sem bil slišal, da je bil v Oglesby, Ill. Ako kdo izmed cenjenih rojakov ve za njegov sedanji naslov ga uljudno prosim, da mi blagovoli to naznaniti, če bo pa sam čital ta oglas naj se mi prijavi na moj naslov: Albin Karničnik, R. D. No. 3, Box 40, Hendersonville, Pa. via Cannonsburg, Pa.

Cenjeni rojaki pozor!

Cenjenim rojakom naznanimo, da mi kupujemo vse Liberty Bonde ter jih plačujemo v gotovem denarju po dnevnem KURZU (njih vrednosti). Rojaki, katerim je nemogoče priti osebno v naš urad, naj pošljejo svoje BONDE v priporočenem pismu (registriranem), ker na drug način mi nismo odgovorni v slučaju izgube po poštni ali drugi pošiljatvi. — Pošljite na naslov:

Mr. John Bahorich, 129 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.

John Žerovec.

NAZNANILO!

Vsled zelo važnih stvari iščem Frank Klemenčiča. Pred tremi leti je delal v Frideriekstown, Pa., pri Vesta Coal Co., pozneje pa v Cannonsburgu, Pa. Ako kdo izmed cenjenih rojakov ve za njegov naslov prosim naj mi ga naznani. Ako bo pa sam čital naj se oglasi na moj naslov ali pa na naslov: Rody P. Meredith R. Marshall Attorneys and Counsellors at Law, 521 Fourth Ave., Pittsburgh, Pa. Z naznanilom naslova naj ne odlaša, važno. Moj naslov pa je: Matthew Gnus, Dubuque College, 540 Delhi St., Dubuque, Ia. (March 24-25-26).

RAD BI IZVEDEL,

kje se nahaja moj prijatelj Anton Rod, pred letom dni mi je pisal iz Nokomis, Ill. Na ta naslov sem mu že dvakrat pisal ali vselej je prišlo pismo nazaj. Cenjene rojake uljudno prosim ako kdo ve za njegov sedanji naslov, da mi ga naznani, če bo pa sam čital ta oglas, naj se pa sam prijavi na naslov: Frank Prepadnik, 209 W. Birch St., Chisholm, Minn.

V ZAHAVALO

Vsem Jugoslovanom za vašo naklonjenost ob času mestnih volitev, ko sem kandidiral za mestnega blagajnika, če prav nisem bil izvoljen. Vendar ste mi primogli do velikega števila glasov, namreč 378.

Vsekakor se vam še nadalje priporočam, da mi boste še nadalje pripomogli, kar bode v vaši moči.

S poštovanjem vaš

LOVRA PAŠKVAN,

618 So. First Ave., Chisholm, Minn.

Z ognjem in mečem.

ZGODOVINSKI ROMAN.

Poljski spisal Sienkiewiwicz. — Poslovenil Podravski.

(Nadaljevanje.)

"Kdo pa je dejal", odvrne Zagloba "da sem imel sabljo? Nisem je imel, pograbil sem le vojakovo, ki je ležala na mizi. Bilo je v krčmi v Sipnicah. Kakor bi trenil, položil sem dva napadnika. Drugi pograbijo puške. Jaz pa zakričim: "Stojte pst, plemič sem!" V tem trenutku zakriči nekdo: "Stojte, stojte, sovražna četa gre!" Pokazalo se je, da ni bil sovražnik, marveč gospa Slavoševska, katero je spremljal sin s petdeset konjiki. Kmalo so pomirili razposajence, jaz pa sem nemudoma tekel k gospej ter jo prosil da sprejme kneginjico v svoje varstvo. Bila je tako ginjena, da se jej je vlil iz oči potok solza. Vzela je kneginjico v kočijo in peljali smo se v Bar. Mislite gospodje, da je že konec? Kaj še. "

Gospod Sliišinski naglo pretrga pripovedovanje.

"Glejte, gospodje, ali se tam res že svita, ali kaj."

"O, ni mogoče!" odvrne Skretuski. "Je še prerano."

"To je to stran Konstantinova!"

"Tako je! Vidite, žar je čedalje večji!"

"Res, to je odsev požarja!"

Na te besede jim postanejo lica resnobna; pozabijo pripovedovanje ter skočijo po konci.

"Požar! Požar!" ponovilo je več glasov.

"Krivonos je že dospel izpod Polone?"

"Krivonos z vso svojo vojsko!"

"Prve čete so zapalile mesto, ali bližnje vasi!"

Mej tem potihoma zadoni bojna tromba, ob emer se prikaže stari Zaćvilihovski med vitezi.

"Gospodje!" reče, "sovražnik je blizo, takoj odtrimo! Vsaki na svoje mesto, k prapori!"

Časnici so bezali vsi s svojim polkom. Vojaki pogasnejo ogenj in v trenutku je bila v taboru tema. V daljavi proti Konstantinovu se je žarelo nebo čedalje bolj, da so pri tem blesku zvezde vedno bolj zabledevale. Zopet potihoma zadoni tromba in poveljnik: "Na konje!" Neprego-dna tmina izpodi in konji se začno potikati naprej. Vsepovsod tišina se je slišalo le topotanje konjev, rožlanje pešcev in šelest repov Vurelja-vih tromparjev. Nekaj grozovitega in strašnega je bilo v tej tihotni pohodu in tolažilno strožja. Pratili smo ga na cesto proti Konstantinovu ter se vsi pomaknili enako kakemu velikanskemu zmaju v kolovozu. Čarobna puljeva luna se je že umaknila za oblaki. V Rosolovki so se oglasili že petelini. Od časa do časa je bil Konstantinovu še nekaj hoda. Predno je vojska prehodila polovico pota, pokrila je nebo jutranja zarja, bledo obsevajoč čedalje bolj ozračje, lesove, gaje bele ceste in po njej stopajočo vojsko. Sedaj si lahko razločil ljudi in konje. Kmalo je začel pihljati hladni jutranji vetrič ter igrati z banderi nad glavami vitezov."

Spredaj so šli Veršuljevi Tatarji, za njimi Kozaki Poljatovskega, potem dragonci, topničarji Vurelja, zadnji pa pešci in husarji. Gospod Zagloba je jezdil poleg Skretuskega, toda nemirno se vrtel na sedlu. Bilo je videti, da ga čedalje bolj prevzame nemir in strah.

"Čujte gospod!" reče šepetaje Skretuskemu, kakor bi se bal, da bi ga kdo ne slišal.

"Kaj hočete?" odvrne poslednji.

"Ali husarji prvi udarijo?"

"Rekli ste, da ste star vojak, pa še tega ne veste, da husarji vsigdar čakajo na zadnje, ko sovražnik najhuje napne svoje moči."

"Vem to, vem; vprašal sem le, da se še bolj prepričam."

Nastane molčanje. Čez par minut vpraša Zagloba znovič z zamolknim glasom:

"Ali ima Krivonos vso vojsko tukaj?"

"Da."

"Koliko ima vojakov?"

"S prostaki šestdeset tisoč mož."

"Zlod jih vzemi!" zakliče Zagloba.

"Skretuski se lahko nasmehne.

"Ne misli, gospod, da se bojim," šepeta Zagloba. "Toda naduha me muči, zato ne ljubim gnječe, ker je v njej rado vroče; v vročini pa nisem sposoben za ničesar. Vse kaj druzega je dvobojevanje. Takrat človek vsaj lahko uporabi zvijačo, toda v gnječi ni nič z zvijačami. Tam ne odločuje glava, marveč roke; tam sem jaz revež v primeri z gospodom Podbipeto. Imam v pasu na trebuhu dve sto cekinov, ki mi jih je knez daroval, toda verjemi mi, rad bi odnesel kam drugam svoj trebuh, ker nimam rad velikih bitev. Zlod jih poberi!"

"Ojačite se. Nič se vam ne zgodi!"

"Ojačim? Bojim se samo, da bi me moja hrabrost ne zapeljala predaleč, ker sem še preveč gnječ. Vrhu tega sem še videl, kako sta se utrnili dve zvezdi. Kdo ve, nemara je bila katera moja!"

"Za vaša dobra dela vas Bog ohrani in le nagradi po vrh."

"Da bi me le ne nagradil prezgodaj!"

"Zakaj niste ostali v taboru?"

"Mislil sem, da bo pri vojski bolj varno."

"Prav imate. Videli boste, da ni nič strašnega. Mi smo temu že vajeni, in navada je železna srajca. Evo, tu je že Sluč in Viševatov ribnik."

Res je voda viševatega ribnika, oddeljena od Sluča z dolgo grobije, zabliščala v daljavi! Vojska se je vstavila.

"Ali že začnemo?" vpraša Zagloba.

"Ne še. Knez bo razvrstil vojsko", odvrne Skretuski.

"Oh, ponavljam ti, da ne ljubim gnječe!" vzdihne zopet Zagloba.

POMLAD SE BLIŽA.

Sejati bo treba NAJRAZNOVRSTNEJŠA ZELIŠČA, da ne bo čez leto v kuhinji pomanjkanja.

Pa tudi vrt bo treba okrasiti z RAZNOVRSTNIM CVETJEM—kajti vrt je kinč vsakega doma.

Kdor hoče biti preskrbljen z raznimi zelišči in z najraznovrstnejšimi semeni za vrt, naj piše po brezplačni cenik.

V zalogi imam vsa poljska semena, semena večinoma vseh tukajšnih in starokrajskih cvetlic, trav, detelje itd.

MATH. PEZDIR,
NEW YORK, N. Y.
Box 772, CITY HALL STA.

ŽELI ODDATI V NAJEM.

Tri sobe kakim samcem ali tudi mali družini po zelo zmerni ceni. Oglasite se pri meni: Joseph Sernel, 535 N. Wood St., Chicago, Ill.

Cemu biti bolan in slab?

KO STE LAHKO ZDRAV IN KREPAK.

Pridite k meni, jaz sem špecialist s tridesetletno izkušnjo v nekaterih največjih bolnišnicah. Jaz sem ozdravil že tisoče bolnikov in sem v stanju tudi vam pomagati.

Ne trpite dalje. Pridite k meni in sledite mojim nasvetom. Pregledba s X-ray žarki brezplačno.

Jaz imam najnovejše električne aparate in moja skušnja mi omogočuje uspeh, kjer drugi zdravniki niso uspeli.

"606" ZA KRVNE BOLEZNI "914"

Ako trpite vsled krvne bolezni, slabosti, krvi, ali obistne neredrnosti, kožne bolezni, ali kakšne tajne bolezni, pridite v moj urad in jaz vam po možnosti pomagam.

PROFESSOR DR. MOORE'S

407 FOURTH AVENUE PITTSBURGH, PA.

Preko velike pošte.—Nad restavrantom.

Prinesite ta oglas s seboj.

ČITATELJEM "PROSVETE" SE PRIPOROČA

Dr. W. J. Osborne, Specialist za Slovence.

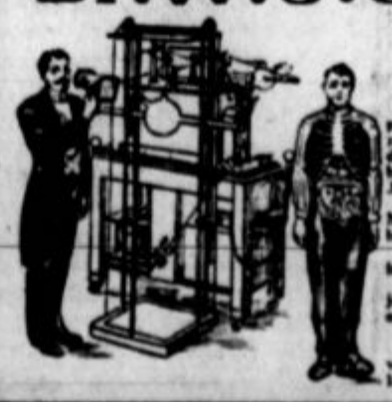

113 Smithfield Street, Pittsburgh, Pa.

Druge nadstropje. En blok od Baltimore in Ohio postaje.

(Drugikrat pazite na pravi naslov).

Ako želite točno dognati kakšno bolezen imate tedaj pridite k meni, da vas preiščem na X Ray električnem stroju s katerim se lahko pregleda vaš celi život znotraj kot na dlani. Meni ni treba vgibati kakšno bolezen imate kot to delajo drugi zdravniki ki nimajo takega stroja za točni pregled in pravilno zdravljenje bolezni. Potem pošte ne zdravim nikogar. Ni treba pisati, ampak pridite osebno. Jaz moram bolnika osebno pregledati in šele potem ga lahko pravilno zdravim.

Dr. Osborne je danes smatran med prve in najboljše specialiste v Pittsburgbu. Mnogo let že zdravi s dobrim uspehom bolne može in žene. K njemu prihajajo bolniki od blizo in daleč.

Dr. Osborne zdravi želodčne bolezni, jetra in mehurja in obisti, prsi in trganja.

Ako mislite, da imate trakuljo v želodcu, pridite se prepričajte in ako je jaz je prečenem. Zdravim tajne bolezni, glavobol, erčne bolezni hrbta, ledja, bolne oči, ušesa in grlo.

Za vsako bolezen brez izjeme se lahko zaupno obrnete do Dr. Osborna.

Nasvet in povrini pregled brezplačno. Moje cene so zmerne. Govori se slovenski jezik. Uradne ure so: od 9 zjutraj do 6 zvečer. Ob nedeljah pa od 10 v jutro in do 2 popoldne. Prinesite ta oglas seboj.